

SERGI PÀMIES

CANÇONS D'AMOR
I DE PLUJA

BARCELONA 2013

QUADERNS CREMA

Publicat per
Quaderns Crema, S.A.U.

Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax. 934 147 107
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 2013 by Sergi Pàmies Bertran
© d'aquesta edició, 2013 by Quaderns Crema, S.A.U.

Drets exclusius d'edició:
Quaderns Crema, S.A.U.

A la coberta, il·lustració de Studio Rudy Gómez

ISBN: 978-84-7727-547-3
DIPÒSIT LEGAL: B. 16 279-2013

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i relligat*

PRIMERA EDICIÓ *agost de 2013*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

PRIMERA CANÇÓ

Tinc una teoria: si t'enamores sota la pluja, l'amor perdura més que no si fa bon temps. En els últims anys, i sense cap pretensió científica, he preguntat a tothom que he conegut en quines condicions meteorològiques s'ha enamorat. En general, m'ho expliquen sense reserves, amb la mirada saturada de nostàlgia o amb una contrarietat que no s'esforcen a dissimular. Tinc set-centes quinze respostes desades cronològicament i, amb el rigor d'un diletant, m'aventuro a afirmar que la pluja és beneficiosa per aquest sentiment. De les respostes també en dedueixo que ens ve més de gust recordar com vam conèixer un amor passat que no un de vigent i que, d'entrada, no donem cap importància a si plovia o feia sol (encara que pugui semblar que la neu afavoreix l'amor, l'estadística no

enganya: que nevi és una catàstrofe). Sóc conscient que aquestes dades, aparentment inútils, poden fer pensar en una dèria de col·leccionista desvagat, però en moments de desconcert m'han ajudat a prendre decisions. Fa anys me'n vaig anar a viure a una ciutat atlàntica, i sempre que plou, em poso la gavadina i surto a voltar pels carrers. Veig dones amb bosses de plàstic al cap i calçat inadequat, sota els porxos de les places més centrals i sota les marquesines de les botigues de luxe, tremolant després d'haver-se mullat fins al moll de l'os. I en veig d'altres que, amb una inconsciència heroica, surten a buscar taxis que mai no s'aturen. Xop, les observo amb atenció, buscant un creuament de mirades revelador, esperant que, amb la violència d'un llamp, l'amor ens fulmini.

DOS COTXES MAL APARCATS

I. JOAN MANUEL SERRAT

S'acostuma a parlar del final de l'amor com d'una decadència progressiva dels afectes. Jo, en canvi, puc situar-lo amb exactitud: diumenge 5 de setembre de 2010, a un quart de cinc de la tarda, al número 142 del passeig de Sant Joan, a Barcelona. Acabem d'arribar d'un viatge pel sud-est de França. Estacionats il·legalment al carril bus, hem falcat la porta de l'escala per descarregar les bosses i les caixes i dur-les fins a l'ascensor. Mentre vigilo el cotxe—l'índex de robatoris no ha deixat de créixer d'ençà del segle XI—, tu vas pujant les coses en diferents tongades. Hem conduït des de primera hora, alternant-nos al volant i compartint silencis de parella veterana, dels que no fan presagiar res de bo

ni de dolent. Durant el trajecte, hem intercanviat comentaris estrictament funcionals: quan tornarem a posar benzina o si ens convé pagar els peatges amb targeta o en efectiu. Fa temps que les nostres converses no van més enllà, potser perquè estem escarmentats de, cada vegada que intentem engegar un diàleg espontani, topar contra una evidència: el que abans era una excusa per l'entesa, el desig i la complicitat ara provoca esbufecs d'impaciència i frustració. Hi ha qui creu que, quan s'arriba a aquest punt, l'amor ja no existeix. En discrepo. Afirmar que una parella que no té res a dir-se ha deixat d'estimar-se és massa simplista i, de tota manera, no era el cas: el viatge no responia a cap estratègia de reconciliació. Encara no en sóc conscient (ignoro que falten onze minuts perquè l'amor s'acabi), però Bordeus serà un dels últims bons records d'una història que haurà durat dinou anys i sis mesos. Serà un record marcat per la compra de dues caixes de Château La Clotte i pel perfeccionament d'un aïllament hermètic a qualsevol interfe-

rència. La metàfora del vi aplicada a les fases de l'amor, que els viticultors de la zona ens han repetit amb una insistència còmica, semblava feta a mida per nosaltres: del vigor de la joventut a la complexitat madura; de la flama i el foc a la llum, més serena, de l'experiència. La geografia és una bona aliada per digerir silencis i França és una fàbrica de paisatges que conviden a la introspecció. Tot sembla natural, però s'intueix una preparació escenogràfica que no descansa mai. Si convé posar-hi un castell, hi posen un castell. Si hi ha una vall de turons i conreus policromàtics, algú s'ha pres la molèstia de construir-hi una carretera amb un gendarme que circula damunt d'un velosólex anacrònic. Si amb això no n'hi ha prou per impressionar el visitant, hi col·loquen campanars majestuosos, globus aerostàtics i ramats de vaques que riuen. Quan arriba la nit, l'espectacle es trasllada als plats dels restaurants i a unes guarnicions que són patrimoni de la humanitat: patates enxarolades amb beixamel, formatge, foie d'oca i llard d'ànec, en-

fornades com si fossin tresors de ceràmica popular. Les devorem amb un respecte arqueològic, com si intuïssim que el record d'aquest plaer podria ser el llegat pels fills que, amb bon criteri, hem acordat no tenir. Hauria d'existir un simulador per preparar el moment de la decepció definitiva. De la mateixa manera que, abans d'una missió, els cosmonautes assagen en piscines que reproduïxen les condicions d'ingravedesa espacial, les parelles haurien de sotmetre's a simulacres per aprendre a entomar emocions tan brutals com el final de l'amor. Reprenc el fil. Jo vigilava el cotxe. Tu devies ser dalt, de la porta a l'ascensor, entrant bosses i caixes. Venint per la vorera, de nord a sud, vaig veure que, amb l'actitud informal d'un diumenge a la tarda, baixava Joan Manuel Serrat, el teu cantant preferit. Activat per l'instint, vaig combatre l'impacte de trobar-lo en un context tan unimaginable—no és habitual que les icones es facin carn—. Després d'intentar avisar-te per l'interfon—per variar, estava espatllat—, vaig trucar-te de seguida. Potser

eres a l'ascensor—no hi ha cobertura—, o havies apagat el telèfon, el cas és que no vas respondre i que en Serrat va passar de llarg. Ho va fer sense mirar-me, però amb un no-mirar professional, de persona acostumada a ser observada i abordada, que procura protegir-se fingint que no se n'adona o accelerant el pas quan es creua amb algú com ara jo. És una actitud comprensible: limita l'eventualitat de ser saludat, fotografiat, assassinat o qualsevol de les reaccions habituals entre idòlatres i idolatrats. Sé que creus que hauria pogut fer alguna cosa més, però ara que ja no hi ha solució, et demano que intentis entendre'm. Si hagués pujat a buscar-te, fins i tot suposant que hagués anat molt de pressa, en Serrat també hauria passat de llarg (per no parlar del risc que algú ens robés el cotxe o que ens multés la Guàrdia Urbana, sempre més amatent a la infracció que no pas al delictes). Tampoc no podia aturar-lo i demanar-li que t'esperés amb l'excusa que n'ets la més fervent admiradora. Hauria estat un prec massa invasiu. Per això no vaig reaccionar i,

una estona més tard, amb el cotxe ben aparcat (admeto que trobar un bon aparcament ha anat pujant en la meva llista de prioritats), precisament quan tot just havia obert una ampolla de vi per celebrar el final del viatge, et vaig comentar que acabava de veure en Serrat davant de casa. En tots els anys que hem compartit, t'he conegut moltes expressions, però cap com aquella. La seqüència va començar amb una pregunta que traspuava alarma i sorpresa, com si volguessis confirmar el que havies sentit. Quan t'ho vaig repetir, vas deixar la copa i em vas preguntar per què t'ho deia ara i no *en el moment* (¿de debò creies que, si t'ho hagués dit *en el moment*, hauries estat a temps d'arrencar a córrer i de perseguir-lo passeig de Sant Joan avall?). Vaig respondre que t'havia intentat avisar i que t'havia trucat i, com que continuaves paralitzada, vaig demanar-te que ho comprovessis. En efecte, vas localitzar el telèfon i vas mirar l'avís de trucada perduda però, en comptes d'atenuar-se, el dolor i la decepció es van agreujar. Va ser just en aques-

ta transició dels teus ulls incrèduls movent-se de la pantalla líquida a la meva mirada—més amoïnada que no pas penedida—quan vaig entendre que l'amor s'havia acabat per sempre. Que tot el que pogués dir, tot el que pogués intentar fer per rectificar o excusar-me—suposant que hi hagués res de què excusar-se—, seria inútil. No pas per la gravetat del fet—no és el moment de retreure-t'ho, però adores Serrat fins a mantenir una mitomania una mica ridícula en una persona de quaranta-dos anys—, sinó perquè era la mena de decepció que l'amor desproveït del foc i de la flama de la joventut no pot combatre ni amb totes les qualitats, teòricament més perdurables, de la maduresa.

2. FU MANXÚ

Quan, després d'un vol turbulent, arribo a casa del meu germà, ell em diu: «Mentre siugem fora, treu a passejar el cotxe de tant en tant». És un turisme sud-coreà fora de ca-